

spřízněnosti s božskými skutečnostmi vycházející z toho, že v Duchu svatém se pokřtění „stávají účastnými božské přirozenosti“ (DV 2). Z této účasti vyplývá schopnost intuitivně pochopit, co je ve společenství církve v souladu s pravdou Zjevení. Proto si je církev jistá, že svatý Boží lid se nemůže mýlit ve víře, když celek pokřtěných dává najevo svůj obecný souhlas ve věcech víry a mravů (srov. LG 12). Uplatňování sensu fidei nelze zaměňovat s veřejným míněním. Je vždy spojeno s rozlišováním pastýřů na různých rovinách života církve, jak ukázaly vzájemně propojené fáze synodálního procesu. Jeho cílem je dosáhnout takové shody věřících (consensus fidelium), která představuje bezpečné kritérium při rozhodování, zda nějaká specifická nauka nebo praxe patří k apoštolské víře.“

Církev jistě má právo a povinnost vyjadřovat se k zásadním otázkám víry a morálky. Stejně tak má právo a povinnost vytvářet organizační struktury, které jsou nutné k realizaci jejího poslání. Soustřeďovat však veškerou moc v obou těchto oblastech v rukou jediného člověka – papeže, případně v rukou velmi úzké, uzavřené skupiny biskupů, neodpovídá ani novozákonní realitě ani zásadám moderního managementu. Otázkou, k jakým změnám v organizačním systému církve je třeba směřovat, se teď mají zabývat odborníci: „Shromáždění vybízí teologické instituce, aby pokračovaly v bádání zaměřeném na objasnění a prohloubení významu synodality.“

P. Michael Martinek SDB

VŠÍ SILOU

Tatínek pozoroval svého malého chlapce, který se snažil vši silou odsunout velmi těžký květináč s květinami. Dítě se namáhalo, supělo, rudlo, ale nepodařilo se mu květináč posunout ani o jeden milimetr.

„Použil jsi opravdu všechny své síly?“ zeptal se ho tatínek.

„Ano,“ odpověděl chlapec.

„Ale ne, to víš, že ne,“ odpověděl mu táta, „ty jsi mě totiž nepoprosil, abych ti pomohl.“

*Modlit se znamená
použít „všechny“ své síly.*

AKTUÁLNÍ INFORMACE

SEMILSKÁ SCHOLA

Od září bychom se rádi pravidelně scházeli ke zkouškám farní scholy. Zveme všechny, kteří mají rádi liturgický zpěv a hudbu, aby si přišli zazpívat. Vítání jsou muži i ženy, bez věkového omezení.

Zkoušky scholy se budou konat zpravidla **ve středu od 19.30 h.** První zkouška se uskuteční **ve středu 10. září.** Bude-li mít kdokoliv zájem, kontaktujte mě nejlépe osobně nebo na tel. 733 595 046.

Matěj Kraus

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 14. srpna 2025. Uzávěrka následujícího čísla: 28. srpna 2025. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky zasílejte na adresu kraus.matej@seznam.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník

ŘK farnosti Semily

Číslo 17 17. srpna 2025

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: **R. D. Jaroslav Gajdošík**, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Košťofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 4. 8. – 17. 8. 2025

18. 8.	Po	–	–	–
19. 8.	Út	KA	18.00	za + Cecilii Novotnou, manžela a živou rodinu
20. 8.	St	Památka sv. Bernarda, opata a učitele církve		
		KA	08.00	na úmysl dárce
21. 8.	Čt	Památka sv. Pia X., papeže		
		KA	08.00	na úmysl
22. 8.	Pá	Památka Panny Marie Královny		
		KA	18.00	za Alenu Fišarovou, manžela a Evu Melichovou
23. 8.	So	DD	13.30	za farníky
		KA	18.00	za zdraví pro Vladimíra
24. 8.	Ne	21. neděle v mezidobí		
		KO	08.30	za + Helenu Kubíkovou, manžela Vladimíra a rodiče
25. 8.	Po	–	–	–
26. 8.	Út	KA	18.00	za ++ Marii a Františka
27. 8.	St	Památka sv. Moniky		
		KA	08.00	za ++ paní Lankovou a Štrymlovou a duše v očistci
28. 8.	Čt	Památka sv. Augustina, biskupa a učitele církve		
		KA	08.00	za Boží milost pro vyřešení tíživé finanční situace
29. 8.	Pá	Památka Umučení sv. Jana Křtitele		
		KK	18.00	za farní společenství a všechny dobrodince farnosti
30. 8.	So	DD	13.30	za farníky
		KA	18.00	za zdraví
31. 8.	Ne	22. neděle v mezidobí		
		KO	08.30	za ++ rodiče Matouškovy a Novákovy

poutní slavnost

MŮŽE BÝT CÍRKEV DEMOKRATICKÁ?

V souvislosti se synodou o synodalitě se mluví také o možnostech demokratického rozhodování v katolické církvi.

Na jedné straně se zdůrazňuje, že synodalita neznamená demokracii, na druhé straně nelze popřít, že synodalita předpokládá určité demokratické prvky. Přitom je třeba rozlišovat organizační vedení církve a rozhodování o věroučných a morálních otázkách (Magisterium). Pokusme se o stručný pohled do obou zmíněných oblastí, bez nároku na hlubší historickou a teologickou argumentaci.

Katolická církev je **organizována** hierarchicky, kanonické právo v zásadě nepřipouští demokratické volby do vyšších funkcí. Výjimkou je volba papeže, protože ten tvoří vrchol mocenské pyramidy, a není tedy nikdo vyší, kdo by ho mohl jmenovat.

Snaha o zavedení demokratických prvků do církve je často považována za nebezpečí. Církev přece vede její hlava – Kristus skrze papeže a biskupy, kteří k tomu dostali mandát přímo od Boha svátostným svěcením, předávaným v rámci poslušnosti nepřetržitou řadou od některého z apoštolů. Proto v církvi nikdy demokracie nebyla a nikdy ani být nemůže.

Tento argument však v historickém pohledu neobstojí. Francouzský teolog Yves Congar se pokusil vyzkoumat, jak se církev organizovala v době svých počátků: „Při bádání ve starých dějinách církve jsme objevili všude ve všech generacích spojení hierarchické struktury s pospolitým vykonáváním všech církevních činností. Laici měli činnou účast na celém životě církve, zasahovali do volby biskupa a do jmenování posvátných služebníků, do koncilů, kam přinášeli informace, a konečně do utváření zvyklostí, podle nichž si obce samy v dosti rozsáhlé míře zařizovaly svůj vlastní život. Jejich případné zasahování bylo tím více přijímáno, že stará církev, třebaže měla kano-

nickou strukturu, chtěla být učenlivá k podnětům Ducha svatého.“

Zdá se tedy, že čistě hierarchické rozhodování, včetně jmenování do všech funkcí bez účasti lidu, v prvotní církvi nebylo běžné, objevuje se později a postupně se posiluje až do středověku. Reformace, ve své snaze vrátit se k biblickým počátkům, na to reagovala vytvořením demokratického, synodního systému. Dnes ho sdílejí nejen protestantské církve, ale i anglikáni, starokatolíci nebo Církev československá husitská.

Všechny církve jsou přitom přesvědčeny, že je vede Ježíš Kristus. Odlišně ale chápou způsob, jak je toto vedení lidsky zprostředkováno. My katolíci věříme, že Bůh předává svou moc kněžím a biskupům skrze svátostné svěcení, a oni jsou pak vedeni Duchem svatým k tomu, aby dělali dobrá rozhodnutí. Evangelíci tvrdí že to neze odvodit z Bible. A jelikož za realizaci Kristova poslání nesou odpovědnost všichni křesťané na základě svého křtu, nemůže být žádný člověk chápán jako Bohem pověřený k určité funkci, pokud o tom nerozhodlo společenství církve. Proto si celá církev volí své zástupce, kterým pak svěřuje odpovědnost za vedení. A zároveň vytváří orgány, které můžou ovlivňovat a korigovat jejich rozhodnutí a také kontrolovat jejich práci.

Belgický katolický teolog Roger Lenaers říká, že „církevní struktury by neměly být chápány jako sestupující od Boha z nebe, s nejvyšší koncentrací moci nahoře a nejnižší dole. Spíše jde o autoritu, která vzniká a rozvíjí se od Boha, který je v hloubce, který žije v celém Božím lidu a vede tento lid k tomu, aby vytvářel potřebné formy autority a vedení, stejně jako každý živý organismus vytváří potřebné orgány a funkce silou své životní dynamiky. Tento způsob myšlení čerpá z raného křesťanského vědomí, že Duch Boží oživuje a buduje celé tělo církve.“

Podle Lenaerse se má církev stavět zdola, nikoli shora: místní církve hledá své vedoucí osobnosti a vytváří své řídicí orgány. Právě místní struktura je „svatá“, to je ten Boží lid, to je to královské kněžstvo, jak o něm mluví apoštol Petr. A podobně vznikají další organizační složky, od vikariátů přes diecéze a biskupské konference až k vatikánským institucím a kardinálskému sboru. Nižší úroveň vždy přenechává část svých pravomocí vyšší úrovni, přesně podle principu subsidiarity, který tvoří základ sociální nauky církve.

Zdá se, že k podobnému modelu církve směřuje synodální proces. Závěrečný dokument obsahuje např. požadavek, aby církevní orgány postupovaly transparentně, vykazovaly svou činnost a podléhaly kontrole, a to nejen ze strany nadřízených orgánů, ale i ze strany Božího lidu: „Zatímco praxe vykazatelství vůči nadřízeným se v průběhu staletí zachovala, je třeba obnovit rozměr vykazatelství, kterou má autorita poskytovat svému společenství. Osvědčené struktury a postupy ze zkušenosti zasvěceného života (kapituly, kanonické vizitace atd.) mohou být v tomto ohledu zdrojem inspirace.“

Jako příklad dobré praxe může sloužit Švýcarsko, kde je demokracie v církvi dávno samozřejmostí. Diecéze si volí své biskupy, farnosti rozhodují, koho chtějí za faráře. V pastoračních a ekonomických radách mají všichni rovnocenný hlas, farářovo právo veta se nevyužívá. Laici i příslušníci kléru chápou, že Duch svatý není výhradním majetkem jedné skupiny, ale že naplňuje mysl a srdce každého křesťana. Církev tedy může být demokratická.

Druhou oblastí, o níž se v souvislosti s demokracií mluví, je Magisterium, učitelský úřad církve. Jeho úkolem je dávat poslední, definitivní slovo ve sporných otázkách týkajících se víry a mravů. Často slyšíme jednoduchý argument, že o pravdě se nehlasuje. Když papež něco vyhlásí, tak je to od Boha a musíme to přijmout, ať se nám to líbí nebo ne.

Jenže i papež se ke svému rozhodnutí dopracoval na základě studia, modlitby, ale také dialogu s biskupy, s odborníky a s Božím lidem. Neboť pravdu o Bohu a o víře nikdy neznáme dokonale, stále ji hledáme. Nemáme pro ni objektivní důkazy. Čerpáme ji z Božího slova, které lze různě interpretovat, a ze života církve, která podléhá dějinnému vývoji.

Církev po staletí uznávala více zdrojů, z nichž čerpáme pravdu víry (tzv. „loci theologici – teologická místa“). Nejčastěji se uvádí vedle Božího slova také apoštolská tradice, učitelský úřad, teologická věda a zkušenost věřících. Náзор na klíčové otázky se vytvářel dialogem, do nějž byly zapojeny všechny tyto zdroje, a papež nakonec vyhlásil závěr, na němž panovala všeobecná shoda. Tuto křehkou dialogickou vyváženost však narušil I. vatikánský koncil dogmatem o papežské neomylnosti, jímž dal naprostou prioritu právě učitelskému úřadu. Papež teď může vyhlásit jako závaznou pravdu i to, k čemu nemá souhlas ostatních teologických míst. To může někdy vést i k bolestným důsledkům – příkladem je encyklika *Humanae vitae* (1968), kdy Pavel VI. ignoroval jak názor odborníků, tak i zkušenost věřících. Papež František v rámci synody o synodalitě zvolil opačný postup. S využitím moderních komunikačních prostředků se zeptal Božího lidu na celém světě na jeho zkušenost, a výsledek tohoto výzkumu je jedním ze zdrojů pro další rozhodování Magisteria.

Zkušenost věřících, která se v kontextu synody často zdůrazňuje, odpovídá tradičnímu pojmu „sensus fidei“, smysl pro víru. „Na základě křtu má svatý Boží lid účast také v Kristově prorockém poslání tím, že rozšiřuje jeho živé svědectví především životem víry a lásky“ (LG 12). Díky pomazání Duchem svatým přijatému ve křtu (srov. 1 Jan 2,20.27) mají všichni věřící instinkt pro pravdu evangelia, nazývaný *sensus fidei*. Ten spočívá v jisté